

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Sayı :
Konu : Kompleks Hava Araçları ile Yapılan
Ticari Hava Taşımacılığı

GENELGE
UOD – 2014/XX

Bu Genelge Ülkemizde “Tek Pilota Sertifiyeli” kompleks hava araçlarıyla Ticari Hava Taşımacılığı gerçekleştirilirken görevlendirilecek minimum kokpit ekip sayısını belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Bilindiği üzere ülkemizde EASA uyum süreci düzenlemeleri devam etmektedir. Bu kapsamda “Article 3 of Regulation (EC) No216/2008” mevzuatında “Complex motor-powered aircraft” tanımı yapılmış olup bu tanımlar aşağıda yer almaktadır.

- Kompleks uçak;
  - Sertifiye edilmiş maksimum kalkış ağırlığı 5700 kg’ın üzerinde veya
  - Sertifiye edilmiş maksimum koltuk kapasitesi 19’un üzerinde veya
  - En az iki pilota sertifiye edilmiş hava aracı veya
  - “Tek veya çok turbojet motora” veya birden fazla turboprop motora sahip,
- Kompleks helikopter;
  - Sertifiye edilmiş maksimum kalkış ağırlığı 3175 kg’ın üzerinde veya
  - Sertifiye edilmiş maksimum koltuk kapasitesi 9’un üzerinde veya
  - En az iki pilota sertifiye edilmiş hava aracı,
- “Tilt Rotor” olarak üretilmiş tüm hava araçları,

Tek pilota sertifiye kompleks hava araçlarıyla Ticari Hava Taşımacılığı yapan işletmelerde pilotların iş yükünün fazla olması, aynı anda hem hava durumunu hem göstergeleri takip edip yorumlaması hem de Hava Trafik Kontrol ünitesiyle teması sürdürmesi bu işlemleri yaparken de kontrol listelerinin takibini yapmasının uçuş emniyeti açısından bir takım zafiyetlere yol açtığı, bu hususların olumsuz hava şartlarında daha ciddi sonuçlar doğurabileceği yapılan denetimler sonucu tespit edilmiştir.

Daire/Birim	Uçuş Operasyon Dairesi	Ayrıntılı Bilgi İçin
Şube	Uçuş Operasyon Müdürlüğü	operasyon@shgm.gov.tr

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Ayrıca uçuş esnasında her ne kadar tek pilot uçuşlarda “otopilot” kullanılsa da aşırı türbülanslı havalarda “otopilotun” devre dışı kalması söz konusu olabileceğinden bahse konu hususlara ilaveten uçağı uçurmak işi de devreye girerek pilotun ve uçağın zor durumda kalacağı durumlara sebep olabileceğı değerlendirilmektedir.

Tüm bu hususlar göz önüne alındığında Genel Müdürlüğümüz tarafından tek pilota sertifikaya kompleks hava araçları ile Ticari Hava Taşımacılığı yapan işletmeler için uçuş emniyetini en üst seviyede sağlamak amacıyla birtakım tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu bağlamda;

- Tek pilota sertifikaya kompleks bir hava aracı ile gerçekleştirilecek Ticari Hava Taşımacılığının çift pilot ile gerçekleştirilmesi ve
- Konu ile ilgili işletmeler tarafından yukarıda bahsedilen hususun İşletme El Kitaplarının ilgili bölümlerine eklenerek onay için Genel Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, Genel Müdürlüğümüz tarafından yapılan denetimlerde ve kontrol uçuşlarında, tek pilota sertifikaya hava araçlarıyla operasyon yapan bazı işletmelerin pilotlarının, lisans yeterlilik kontrolleri “Multi pilot” olarak yapılmasına rağmen, işletme tarafından tek pilotlu operasyon yapıldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda; tüm havacılık faaliyetlerinde tek pilota sertifikaya hava araçlarıyla tek pilot ile uçuşlar gerçekleştiriliyor ise, uçuş gerçekleştiren pilotların geçerli yetki ve lisansa sahip olmasının yanı sıra, lisans yeterlilik kontrollerinin “Single Pilot” veya “Single Pilot & Multi Pilot” olarak yapılması gerekliliğinin hatırlatılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu genelgede belirtilen gereklilikler 01 Nisan 2015 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

Daire/Birim	Uçuş Operasyon Dairesi	Ayrıntılı Bilgi için
Şube	Uçuş Operasyon Müdürlüğü	operasyon@shgm.gov.tr